HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שם לווי אבל אית ליה שם לווי אע"ג דלא גבוה עשרה ואע"ג דלא הוי ארבע אמות: אפילו הוא עמה במטה כו': אמר רבא [א]לא שנו אלא במטה שלו אבל במטה שלה מגורשת תניא נמי הכי רבי אליעזר אומר במטה שלו אינה מגורשת במטה שלה מגורשת ובמטה שלה מגורשת כליו של לוקח ברשות מוכר הוא שמעת מינה א)כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח לא צריכא [ב]דגבוה עשרה והאיכא מקום כרעי אמקום כרעי לא קפדי אינשי: לתוך חיקה או לתוך קלתה מגורשת: אמאי ב)כליו של לוקח ברשות מוכר הוא ג)אמר רב יהודה אמר שמואל כגון שהיתה קלתה תלויה בה וכן אמר ר' אלעזר אמר רבי אושעיא כגון שהיתה קלתה תלויה בה ור' שמעון בן לקיש אמר קשורה אע"פ שאינה תלויה רב אדא בר אהבה אמר כגון שהיתה קלתה מונחת לה בין ירכותיה רב משרשיא בר רב דימי אמר כגון שהיה בעלה [ד]מוכר קלתות ר' יוחנן אמר מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה אמר רבא מ"ט דר' יוחנן [ג]לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה תניא נמי הכי זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה או לתוך כל דבר שהוא כקלתה הרי זו מגורשת כל דבר שהוא כקלתה לאיתויי מאי לאיתויי טסקא דאכלה בה תמרי: **מתני'** [ה]אמר לה כנסי שטר חוב זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך [ו]נתן בידה והיא ישנה ניעורה קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך: **גמ'** כי אמר לה הא גיטיך מאי הוי הוה ליה טלי גיטיך מעל גבי קרקע ואמר רבא ד)[ז]טלי גיטיך מעל גבי קרקע לא אמר כלום אימא ששלפתו מאחוריו שלפתו נמי הא בעינא ונתן בידה [ח]וליכא לא צריכא ה)[ט]דערק לה חרציה ושלפתיה תניא נמי הכי אמר לה כנסי שטר חוב זה או ששלפתו מאחוריו קראתו והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך דברי רבי [י]רבי שמעון בן אלעזר אומר לעולם אינו גט עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הא גיטיך נתנו בידה והיא ישנה ניעורה וקוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך דברי רבי רבי שמעון בן אלעזר אומר עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הא גיטיך וצריכא דאי איתמר בהך קמייתא בההיא קאמר רבי משום דבת איגרושי היא אבל נתן בידה והיא ישנה דלאו בת איגרושי היא אימא מודי ליה לרבי שמעון בן אלעזר ואי איתמר בהא בהא קאמר ר' שמעון בן אלעזר אבל בהך אימא מודי ליה לרבי צריכא ז)אמר רבא כתב לה גט ונתנו ביד עבדה ישן ומשמרתו ה"ז גט ניעור אינו גט דהויא ליה חצר המשתמרת שלא לדעתה ישן ומשמרתו הרי זה גט אמאי ח)חצר מהלכת היא וחצר מהלכת לא קנה וכי תימא ישן שאני ט)והא י)אמר רבא כל שאילו מהלך לא קנה עומד ויושב לא קנה יא) (א) והלכתא בכפות: **מתני'** יב)[כ]היתה עומדת ברשות הרבים וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת [ל]וכן לענין קדושין [מ]וכן לענין החוב אמר לו בעל חובו זרוק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה יג)המלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחצה על מחצה שניהם יחלוקו: **גמ'** היכי דמי קרוב לה והיכי דמי קרוב לו אמר רב ארבע אמות שלה זהו קרוב לה ארבע אמות שלו זהו קרוב לו היכי דמי מחצה על מחצה אמר ר' שמואל בר רב יצחק כגון שהיו שניהן עומדין בארבע אמות [נ]וליחזי הי מינייהו קדים וכי תימא דאתו תרווייהו בהדי הדדי יד)והא אי אפשר לצמצם אלא אמר רב כהנא הכא בח' אמות מצומצמות עסקינן

וגט

שם לווי. כולהו פיסלא מיקרו ואי הוי להאי שם לעצמו הוה ליה חשוב ולא בטיל: **אבל במטה שלה.** אע"פ שבתוך ביתו מגורשת וקא סלקא דעתין טעמא משום דקסבר כליו של לוקח ברשות מוכר קונה חפץ הנתון לתוכו לבעליו ופלוגתא היא בב"ב (פה:): **דגבוה י'.** דהוי רשותא לנפשיה ולא חשיב ההוא אוירא רשות מוכר לבטל את רשות הכלי: **והא איכא מקום כרעי.** שמונחים לארץ: ה"ג **אמקום כרעי לא קפדי אינשי.** הואיל וגבוה מן הארץ עשרה טו) שנוחה להשתמש תחתיה: **קשורה אע"פ שאינה תלויה.** אלא נגררת בקרקע וקשור בה. ולא גרסי' תלויה אע"פ שאינה קשורה טז): **בין ירכותיה.** ואע"פ יז) שמונח בקרקע אין אדם מקפיד על כל מקום מושב אשתו ועד עכשיו היה אותו מקום קנוי לה: **מוכר קלתות.** לכך אינו מקפיד על מקומה שיש לו בית לכך: **תניא נמי הכי.** דמשום דאינו מקפיד הוא מדקתני או בכל דבר שהוא כקלתה שמיוחד לתשמיש תמיד שהמכנים אשתו לתוך ביתו על מנת להיות כלי תשמישיה קטנים עמה הוא מכניסה: **טסקא.** טשק"א בלע"ז: **מתני' עד שיאמר לה הא גיטיך.** ואפי' לאחר שבא לידה אומר לה כן ודיו: **קוראה והרי הוא גיטה.** כשהיא קוראה בו רואה שהוא גיטה: **גמ' טלי גיטיך מעל גבי קרקע לא אמר כלום.** דבעינן ונתן יח): **שלפתו.** שהיה תחוב בין חגורו למתניו ושלפתו משם: **דעריק לה חרציה.** עקם לה מתניו להקריב לה הגט: **שלפתו** גרס בברייתא: **לעולם אינו גט.** הואיל ובא לידה שלא בהכשר עד שיטלנו כו': **דבת איגרושי היא.** שהרי ניעורה ולא מיחסרא אלא אמירת הי גיטך הלכך כי אמר לה בתר הכי שפיר דמי שקבלתה הוגנת: **הרי זה גט.** דהוי חצרה המשתמרת לדעתה הואיל והוא ישן אינו משתמר אלא על ידה: **ניעור אינו גט.** שהעבד משמר את עצמו ואת מה שבידו והויא לה חצרה המשתמרת שלא לדעתה: **חצר מהלכת לא קנה.** רבא גופיה אמרה בשנים אוחזין בטלית יט): **כל שאילו מהלך כו'.** רבא נמי אמרה התם היה מהלך בספינה וקפצו דגים לתוך הספינה כו': **בכפות.** שאינו ראוי להלך בההוא קאמר רבא דהוי גט: **מתני' קרוב לה.** מפרש בגמ': **אמר לו.** מלוה ללוה: **זרוק לי חובי.** ברה"ר: **וזרקו לו.** ואבד: **גמ' ד' אמות שלו.** שאין בינו לגט ד' אמות דאמרינן בשנים אוחזין (ב"מ דף י.) דד' אמות של אדם קונות לו: **כגון שהיו שניהם עומדים בד' אמות.** לגט זו מכאן וזה מכאן שכל הגט מונח בתוך ארבע אמות שלו ובתוך ארבע אמות שלה. ולא גרסינן מלומלמות: **וליחזי הי מינייהו קדים.** לבא במעמדו אם קדם הוא לבא זכה בכל ארבע אמות ואם קדמה היא לבא זכתה בכל ד' אמות הסמוכות לה ושוב לא נכנסה זכותו לתוכו: **א"א נמלס.** שלא יקדים האחר כ): **מלומלמות.** שהיו שניהם עומדים בח' אמות מלומלמות לא פחות ולא יותר יש בין שניהם:

וגט

אמקום כרעי **לא קפדי אינשי.** לכל הפחות באשתו וכן באויר המטה: **כגון** שקלתה תלויה בה. וא"ת ותיפשוט איפכא [א] מדמתרצי כל הני אמוראי ובהמוכר את הספינה (ב"ב דף פה:) רוצה לפשוט מדברי אמוראי ואינו יכול ויש לומר דהכא לכולהו מספקא להו אלא דדחו למתני' דלא נפשוט מינה א"נ [ב] אפי' בעלמא כליו של לוקח ברשות מוכר קנה הכא לענין גט דלרחוקה קאתי לא קנה: **מקום** חיקה קנוי לה. וא"ת פשיטא דהא חיקה הוי ממש בידה ואומר ר"י דר' יוחנן קשורה ותלויה בעי ומיירי כשבגדיה נגררין בארץ והשתא אי לאו טעמא דמקום חיקה קנוי לה לא הוי מהני מידי כיון דאינה קשורה ותלויה: **אינו** גט עד **שיאמר לה הא גיטיך.** ר"י היה מצריך לנותן גט לאשתו לומר הי גיטיך וגם הרי את מותרת לכל אדם כדמשמע בהמגרש יא) (לקמן דף פה:) שהיו רגילים לומר ג"כ יב) ודן ומיהו קשה דבהניזקין (לעיל דף נה.) משמע דאפילו לא אמר כשר גבי מעדותו של רבי יוחנן בן גודגדא נשמע אמר לעדים ראו גט זה וכו' [ג] וי"ל דהתם נמי אחר כך יגידו לה העדים שהיא מגורשת אף על פי דהאשה מתגרשת בעל כרחה [ד] מכל מקום צריך לומר לה הי גיטיך והרי את מותרת לכל אדם שתדע שהיא מגורשת ולא תהא חוזרת דבעינן שיהא משלחה ואינה חוזרת יג):

רבי

מסורת הש"ס

א) [ב"ב פה:], ב) [לקמן עט:], ג) ב"ב פה:, ד) [לעיל כד.], ה) [נ"ל דעייק ערוך ערך שלף ב ובערך עויק כתב בפי' ר"ח כתב דאדיק וכו' וכתב המוסיף דעדיק כתוב בנוסחא דידן עכ"ל ובהרא"ש איתא דעזיק], ו) לקמן פד:, ז) קדושין מד:, ח) [לעיל כא. וש"נ], ט) ס"א הא כל כו', י) לעיל כא. ב"ק יב. ב"מ ט:, יא) ס"א אלא בכפות, יב) יבמות לא., יג) [במשנה שבמשניות אית' הלוה וכ"א ברב אלפס אכן בהרא"ש אית' המלוה], יד) [בכורות יז. ועי' תוספות ערובין ה: ד"ה וספק ותוס' סוכה טו: ד"ה פרוץ ותוספות בכורות יז: ד"ה אפשר ותוספות חולין כח: ד"ה לפי], טו) בדפו"ר שנוח, טז) דלא כרבינו גרשום בב"ב שם, יז) בדפו"ר שמונחת, יח) [דברים כד], יט) [ב"מ ט:], כ) בס"א: האחד, כא) החתם סופר מגיה שצ"ל בקדושין ה:, כב) בדפו"ר הגי' ודין, ובפ"ת סי' קלז ס"ק ב' מגיה, לומר כן ומיהו, ועי' בב"ח סי' קלו סי' ב' וג', כג) [יבמות קיג:],

מוסף תוספות

א. דכליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה. רבינו קרשקש. ב. דדילמא. תוס' הרא"ש. ג. שאני נותן לה ואח"כ חזר ואמר כנסי שטר חוב זה מגורשת, אלמא לא אמר לה הר"ז גיטך ולא הרי את מותרת לכל אדם. מרדכי סי' תמב. ד. [ולשם] מה אנו צריכין לדיבור, מה לנו אם אינה יודעת. מאירי קידושין ו ע"א ד"ה אף בגירושין.

פסקי רי"ד

בתוך ביתו או בתוך חצרו אפילו עמה במטה וכו' אמר רבא ל"ש אלא במטה שלו אבל במטה שלה מגורשת תניא נמי הכי ר' אליעזר אומר במטה שלה מגורשת ש"מ כלי של לוקח ברשות מוכר קני פי' ופלוגתא היא בפ' המוכר את הספינה וא"כ תקשה מהכא למ"ד לא קנה לא צריכא במטה דגבוהה עשרה פי' דהוי רשותא לנפשיה ולא חשיב ההוא אוירא רשות מוכר לבטל את הכלי: והא איכא מקום כרעיים פי' כרעי המטה שהן מונחים בבית הבעל אמקום כרעים לא קפדי אינשי שהואיל והיא גבוהה י' נוח להשתמש תחתיה: לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת קלתה כליו של לוקח ברשות מוכר הוא א"ר יוחנן מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה אמר רבא מ"ט דר' יוחנן לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה: **מתני'** אמר לה כנסי שט"ח זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הרי זה גיטך נתן בידה והיא ישנה ונתעוררה קוראה והרי היא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הרי זה גיטך: או שמצאתו מאחוריו וכי אמר לה הרי הוא גיטך מאי הוי טלי גיטך מעל גבי קרקע הוא ואמר רבא טלי גיטך מע"ג קרקע לא אמר כלום דבעינן ונתן בידה וליכא והכא נמי לא איהו יהיב לה אימא שלפתו מאחוריו ואכתי הא בעינן ונתן בידה וליכא לא צריכא דעייק לה חרציה ושלפתיה ועקימת מתניו שעיקם לה חשיבה נתינה תניא נמי הכי אמר לה כנסי ש"ח או ששלפתו מאחוריו קוראה והרי היא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הרי הוא גיטך דברי ר' ר"ש בן אלעזר אומר אינו גט עד שיטלנו ממנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הרי זה גיטך וקי"ל הלכה כרבי מחברו וכ"ש דהיא סתם מתני' ומחלוקת דברייתא דהלכה כסתם ודוקא בכנסי שט"ח זה ונתן בידה א) והיא ישנה שהבעל נותנו לה לשם גירושין והיא לא הרגישה בדבר ואילו היה מודיע לעדים קודם לכך שלשם גירושין הוא נותנו לה אע"פ שאמר לאשה כנסי שט"ח זה היתה מגורשת כדילפינן (לעיל נה.) מעדותו של ר' יוחנן בן גודגודא דלא בעינן דעת אשה בגט אלא כיון שלא הודיע לעדים ב) אלא אמר לה עכשיו הרי זה גיטך וכן כשנתן בידה והיא ישנה יש כאן נתינה אלא מפני שאינה יכולה לשומרו אומר לה כשניעורה הרי זה גיטך ודי לו אבל אילו נתנו לה מתחלה לשם פקדון נתינה זו אינה כלום ולא די שיחזיר ויאמר לה הרי זה גיטך ומפני זה עשה התנא זה מסיבוב אמר לה כנסי שט"ח זה ולא שנה הנותן גט לאשתו לשומרו ואח"כ אמר לה הרי זה גיטך מגורשת שאילו היה כן היה צריך ליטלו ממנה ולחזור וליתנו לשם גירושין: אמר רבא כתב לה גט ונתנו ביד עבדה ישן ומשמרתו ה"ז גט נעור ומשמרתו אינו גט דהוה לה חצר המשתמרת שלא לדעתה ישן ומשמרתו הרי זה גט אמאי חצר מהלכת היא וחצר מהלכת לא קנה וכ"ת ישן שאני האמר רבא כל שאילו מהלך לא קנה עומד ויושב לא קנה והלכתא בכפות: **מתני'** היתה עומדת ברה"ר וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת וכן לענין קדושין ולענין החוב אמר לו זרוק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה הלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחצה על מחצה שניהם יחלוקו היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגורשת הוא מלמעלה והיא מלמטה וזרקו לה כיון שיצא מרשות הגג נשרף או נמחק הרי זו מגורשת

עין משפט נר מצוה

טו א ב ג מיי' פ"ה מהלכות גירושין הל' ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלט סעי' י: ד [מיי' פ"ד מהל' מכירה הל"א טוש"ע חו"מ סי' ר ס"ד]

טז ה מיי' פ"א שם הלכה ט סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף א וסימן קלח סעיף ד:

יז ו מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סימן קלח סעיף ג:

יח ז ח ט מיי' שם הל' יב טוש"ע שם סעיף א:

יט י מיי' פ"ה שם הל' יז סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קלט סעיף טז וסעיף יז:

כ כ טוש"ע שם סעיף יג:

כא ל מיי' פ"ד מהל' אישות הלכה כב סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן ל סעיף ה:

כב מ מיי' פט"ז מהל' מלוה ולוה הלכה א סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סימן קכ סעיף א:

כג נ מיי' פ"ה מהל' גירושין הלכה יג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלט סעיף יד ועיין במ"מ ובכ"מ:

הגהות הב"ח

(א) גמ' והלכתא בכפות. נ"ב עי' לעיל בפ' שני בדף כא.:

לעזי רש"י

טשק"א. שק.

מוסף רש"י

כליו של לוקח ברשות מוכר. כגון פסק ונתן לתוך מדה של לוקח או מדד במדה שלו ושפכן לכליו של לוקח והבית של מוכר הוא, קנה לוקח. כאילו נתן לתוך רשותו של לוקח (ב"ב פה:). **שהיתה קלתה תלויה בה.** ואינה נגררת בקרקע ולכך קונה לה קלתה דדמי להגבהה שקונה בכל מקום, תלויה בה היינו קשורה ותלויה (רשב"ם ב"ב פה:). **לא על מקום חיקה.** כשנגררים בגדיה על הקרקע (שם). **טלי גיטך מעל גבי קרקע לא אמר כלום.** דבעינן ונתן (לעיל כד.). **ישן ומשמרתו הרי זה גט.** דהויא לה חצר המשתמרת לדעתה על ידה (קדושין מד:). **ניעור אינו גט.** דהויא חצר המשתמרת לדעת העבד עצמו ואינו דומה לחצר גמורה, דכי אתרבאי חצרה משום דסתם חצר משתמרת על פי הבעלים שגדרה סביב ופותח ונועל (שם). **וחצר מהלכת לא קנה.** אינה קונה לבעליה כלום דלאו חצר היא במהלכת (ב"ק יב.) חצר מהלכת לא שמעינן דתקני, דכי אתרבאי מאם תמצא בידו, גגו חצרו וקרפיפו אתרבאי, דלא נייד, והוי משתמר (ב"מ ט.) דכי אמור רבנן חצרו של אדם קונה לו, לאו בחצר מהלכת אמור, דשאני מקרקעי דניידי ממקרקעי דלא ניידי, ורבא גופיה אמרה דלא קני בשנים אוחזין (לעיל כא.). **כל שאילו מהלך לא קנה.** כלומר כיון שראוי לילך, לאו דומיא דחצר הוא ואינו קונה בתורת חצר (ב"מ ט:). **בכפות.** כגון שהעבד כפות שאינו ראוי לילך, דדמי לחצר (ב"ק יב.) דאינו ראוי להלך (לעיל כא.).

א) נראה דצ"ל או כשהיא ישנה. ב) נראה דצ"ל אלא כיון שלא הודיע לעדים לכן צריך שיאמר לה עכשיו הרי זה גיטך וכו'.